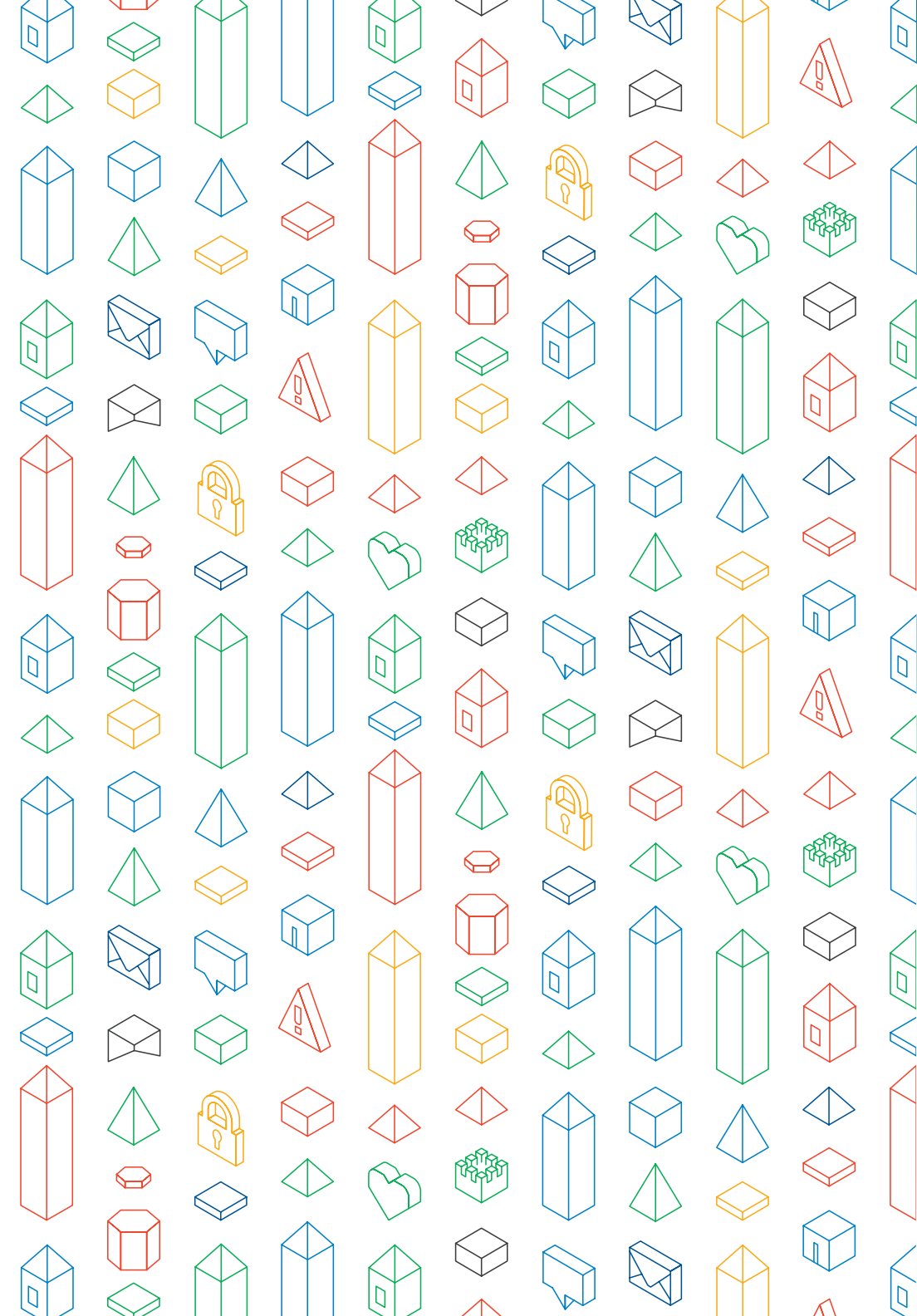

Okos
Éber
Erős
Kedves
Bátor

Családi útmutató

Legyél az Internet Ásza.

Kedves Szülők és Gondviselők!

A Legyél az Internet Ásza tananyagot legelőször oktatók részére dolgoztuk ki. A digitális biztonság és állampolgárság oktatása alapvető téma a mai iskolákban, azonban a gyerekek tanulási bázisa mindig is az otthon lesz, és ez alól az egészséges online szokások elsajátítása sem képez kivételt.

A technológia gyors ütemben fejlődik, és már önmagában az is kihívást jelent, hogy lépést tartsunk vele. Ez a családi útmutató azért született, hogy megkönynyítsük a helyes digitális szokások alkalmazását és gyakorlását a mindennapi életben. Ez a jó ötletekkel telepakolt útmutató segít Önöknek és gyermekeiknek abban, hogy együtt beszélgessenek, tanuljanak, és közösen gondolkodjanak az internetes ázság öt területéről:

Okos, Megosztás előtt mérlelelj!

Éber, Ne dőlj be a kamunak!

Erős, Óvd meg a titkaidat!

Kedves, Kedvesnek lenni menő!

Bátor, Ha kétséged van, beszélj róla!

Ezek a területek mind kulcsfontosságúak a Legyél az Internet Ásza programban, amelyet világszerte egyre több iskolában használnak. Ha az Önök gyermekei is a Legyél az Internet Ásza programmal tanulnak, az útmutató segítségével lépést tarthatnak az anyaggal, és megerősíthetik az iskolában tanultakat.

Például a Legyél az Internet Ásza interaktív online játéka, az Interland, otthon is játszható. Sőt, a gyerekek talán még élvezik is, ha megmutathatják, hogyan is kell játszani – akár közösen is.

Ez az útmutató egy független forrás, amely segíthet családjának megismerni az online biztonság és digitális állampolgárság fogalmát. Az Interland játékokon kívül mind az öt leckéhez tartoznak szöszedetek és megvitatásra váró családi beszéd témák, valamint olyan feladatok, amelyek segítségével szilárd alapok teremthetők az internet biztonságos és hatékony használatához.

Élvezzék közösen a családi kalandozást a Legyél az Internet Ásza programban!

Üdvözlettel:
a Legyél az Internet Ásza csapata
és a Netkalandorok ❤️

 the net safety
collaborative

Legyél okos az interneten!

04

Megosztás előtt mérlegelj!

Legyél éber az interneten!

10

Ne dőlj be a kamunak!

Legyél erős az interneten!

14

Óvd meg a titkaidat!

Legyél kedves az interneten!

18

Legyél kedves az interneten!

Legyél bátor az interneten!

23

Ha kétséged van, beszélj róla!

Google

29

Family Link

Megosztás előtt mérlegelj

Az információ gyorsan terjed online, és ha nem vagyunk elég megfontoltak, könnyen olyan helyzetbe kerülhetünk, amelynek hosszú távú következményei lehetnek.

Mi a megoldás? Meg kell tanulnunk, hogyan és mit oszthatunk meg az interneten ismerősökkel és ismeretlenekkel.

Célok

- ✔ **Megérteni**, hogy milyen információkat lehet megosztani, és mit kell magunknak – vagy családon belül – megtartani.
- ✔ Családi körben **megbeszélni**, hogy mit is tehetnek a gyerekek, ha nem tudják biztosan, hogy mit és kivel oszthatnak meg.
- ✔ **Megtanulni** különböző nézőpontokból vizsgálni a magánszférát.

Mielőtt elkezdjük

Online magánszféránk nagyban azon múlik, hogy mit osztunk meg és mit nem magunkról és családunkról az online térben, kiváltképp a közösségi oldalakon. A gyerekeknek nagyon fontos megtanulni, hogy mit szabad és mit nem szabad megosztani. Ezt a tudást mindannyian gyakorlás útján sajátítjuk el, és a legjobb otthon elkezdni.

A fejlődés alapja, hogy átgondoljuk azt a kétféle megosztást, amit minden családban használnak: a belső (amit csak családtagokkal osztunk meg) és a külső megosztást (amit a családon kívül is megosztunk).

Megosztás a családdal:

Rengeteg családban a gyerekek is használják az eszközöket: információszerzésre, beszélgetésre egy távolban élő nagyszülővel, vásárlásra, játéokra vagy videónézésre, ha a szülők épp elfoglaltak. Azonban fontos megértenünk, hogy mit is teszünk hozzáférhetővé egy eszköz közös használatával.

Ha ez az Ön eszköze, a gyerekei egyúttal hozzáférhetnek a beállításaihoz, a névjegyeihez, a jelszavaihoz és a bankkártyaadataihoz, és előfordulhat, hogy ezeket nem kellene látniuk, használniuk vagy megosztaniuk. A gyerekek szülei eszközeivel olyan alkalmazásokat tölthetnek le vagy olyan dolgokra fizethetnek elő, amit a szülők nem feltétlenül engednének meg nekik. Jó ötlet átgondolni azt is, hogy szeretnénk-e megosztani jelszavainkat a családtagjainkkal (idegenekkel biztosan nem kellene). Végső soron az a célunk, hogy az útmutató segítségével olyan megalapozott döntéseket tudjanak hozni, amelyek az egész család számára megfelelőek.

Megosztás a családon kívül:

Online létünk hasonló a hétköznapi életünkhöz: vannak olyan személyes és családi információk, amelyeket a kívülállóknak nem feltétlenül kell tudniuk. Nem csak jelszavakról és címekről van szó: ide tartoznak azok az információk is, hogy mikor és hová megyünk nyaralni, vagy hogy hova érkezik a következő kisbaba a családban.

Valószínűleg más példa is eszükbe jut, de kezdésként nézzék meg a lecke szöszedetét, ezután vizsgáljanak meg négy adatvédelmi szituációt. Gyakoroljon együtt a család! Így közösen dönthetik el, hogy mit jó megosztani (és mit nem).

Szöszedet

Online adatvédelem

Általános kifejezés, amely többnyire azt jelenti, hogy a felhasználó maga dönti el, milyen információt oszt meg magáról, és azt ki láthatja.

Digitális lábnyom

(vagy digitális jelenlét)

A digitális lábnyom minden olyan információ összessége, ami rólunk online fellelhető. Ebbe beletartozik minden fénykép, audio- és videófájl, írott üzenet, de akár minden lájkunk és kommentünk is, amit barátok profiljaira posztolunk. Ahogy a földön ottmarad a lábnyomunk, ugyanúgy az online tevékenységünk is nyomot hagy maga után.

Jóhírnév

Mások gondolatai, véleménye, benyomása vagy elképzelése rólunk; ebben sosem lehetünk teljesen biztosak, de általában azt szeretnénk, hogy ez pozitív vagy jó legyen.

Személyes adat

Minden olyan adat és információ, amelyek segítségével beazonosítható egy konkrét személy. Személyes (vagy érzékeny) adatnak számít például a név, lakcím, telefonszám, TAJ-szám, e-mail cím stb. Nagyon alaposan meg kell fontolni, mielőtt ezeket online megosztjuk.

Túlzásba vitt megosztás

Aki túlzásba viszi a megosztást, általában túl sok személyes információt oszt meg, vagy egyszerűen túl sokat közöl magáról egy adott online helyzetben vagy beszélgetésben.

Beállítások

A digitális termékek, applikációk, weboldalak azon része, ahol meg tudjuk határozni vagy be tudjuk állítani, hogy mit akarunk megosztani. Itt rendelkezhetünk fiókjunk kezeléséről, és itt találjuk az adatvédelmi beállításokat is.

Családi feladat

1. szituáció

Adatvédelmi szituációk: Mit tenne Ön?

Az egész család nagyon izgatott a nagyszülőkhöz tervezett látogatás miatt. Az egyik gyerekük az Ön okostelefonját használva kitett egy posztot az utazásról az Ön közösségimédia-profiljára: kiírta, hogy mikor és hova utaznak, képeket tett ki, megjelölve rajta mindenkit, még a nagyszülőket is. Mit tesz Ön?

- Megkéri, hogy törölje a bejegyzést. Nem bölcs dolog az utazás időpontját és helyszínét megosztani a közösségi média felületén, hiszen így világgá kürtöljük, hogy az adott időszakban senki nem tartózkodik otthon.
- Megkérdezi, hogy kapott-e engedélyt a nagyszüleitől arra, hogy megossza a képeket, és megjelölje őket a közösségi felületen.
- Emlékezteti rá, hogy posztolás előtt minden esetben beleegyezést kell kérni, ha valakiről fotót oszt meg vagy online említést tesz.
- Biztosítja gyermekét arról, hogy mindig megkérdezheti Öntől, ha nem biztos abban, mit lehet megosztani online.

Útmutatás szülőknek: Ezekről mind érdemes családi körben beszélni. Valószínűleg már eddig is elmondták a gyerekeiknek, hogy nem jó ötlet világgá kürtölni, hogy épp üres a lakás, azonban a gyerekeknek azt is fontos megérteniük, hogy mindenki máshol húzza meg a határt azzal kapcsolatban, hogy mi jelenhet meg róla a nyilvánosság előtt.

2. szituáció

Az Ön nővére épp most jelentette be a családnak, hogy gyermeket vár, az Ön gyerekei pedig teljesen felvillanyozódtak a gondolattól, hogy unokatestvérük születik. A legidősebb fia elmeséli, hogy kipoztolt egy képet a nagynénjéről és nagybátyjáról, megosztva a hírt, hogy gyerekük lesz, azonban ezt már csak az után közli, hogy Ön üzenetet kapott a nővérétől: „Szia! Hogyhogy anyu és apu tudja, hogy terhes vagyok? Még el sem mondtam nekik!” Mit tesz Ön?

- Megbeszéli a gyerekekkel, hogy babát várni csodálatos dolog, azonban ez nagyon személyes információ... Megérti, hogy izgatottak, de a várandós személynek kell döntenie arról, hogy mikor, hogyan és kivel osztja meg a hírt.
- Megbeszéli a fiával (és a többi gyerekekkel is), hogy bár jó szándékkal cselekedett, most azonnal törölnie kell a posztot, és fel kell hívnia a nagynénjét, hogy bocsánatot kérjen tőle, amiért az engedélye nélkül osztott meg róla valamit.

- Családi körben megbeszélik, hogy milyen információkat szabad megosztani a közösségi média felületein a közvetlen családdal, milyeneket távolabbi hozzátartozókkal, barátokkal és idegenekkel.

Útmutatás szülőknek: Csak olyankor folytassák le ezeket a beszélgetéseket, amikor megfelelő alkalom nyílik rá; nem kell mindent kapkodva, egyszerre megbeszélni. Ne legyenek ezek a beszélgetések nyomasztóak. Nagyjából ugyanaz lesz a tartalmuk, amit a családok amúgy is tanítanak a gyerekeiknek a magánszféra tiszteletéről: az egyik célunk éppen az, hogy megmutassuk, hogyan alkalmazható mindez a digitális térben.

3. szituáció

Őn épp vacsorát készít, amikor az ötödikes lánya szól, hogy készen van a házi feladataival, és mindennél jobban szeretne játszani azzal a játékkal, amiről minden barátja azt állítja, muszáj kipróbálnia. Könyörög, hogy letölthesse az alkalmazást az Ön tabletjére, és játszhasson vele vacsoráig. Amiket érdemes átgondolni:

- Ön megfelelő alapszabályokat fektetett le a tablet használatát illetően, például hogy nem szabad megváltoztatni a jelszavakat, felhívni a kontaktokat vagy az engedélye nélkül alkalmazásokat letölteni. A lánya mindig őszintén elmondta, hogy mire használja a tabletjét, így Ön megengedi, hogy letöltse és kipróbálja a játékot.
- Nem biztos benne, hogy minden, a barátai által játszott játék megfelelő a lánya számára, ezért ugyan megengedi neki, hogy letöltse a játékot, de várnia kell vacsora utáni, hogy Ön is megnézhesse, és megbizonyosodhasson róla, hogy ez a játék neki való.
- Úgy gondolja, a lánya letöltheti a játékot, de a család átgondolt adatvédelmi szokások mellett döntött, így nem osztják meg a jelszavakat, még egymással sem. Ezért megkéri a gyerekét, hogy hozza oda a tabletet, amelyet Ön felold a számára.
- A lánya tudja az Ön jelszavát, de Ön szeretne utánaolvasni a játéknak, így megkéri, hogy várjon vacsora utáni. Bízik benne, hogy addig is el tudja foglalni magát valami mással.

Útmutatás szülőknek: Hogy ezek közül melyik a legjobb megoldás, az teljesen az Önök családjától és azoktól a „házi szabályoktól” függ, melyeket az online jelenlétük és az eszközeik biztonsága érdekében hoztak. Ha pedig még nincsenek konkrét otthoni szabályok a jelszavakkal, az eszközök közös használatával, az alkalmazások letöltésével és a játékokkal kapcsolatban, akkor ezek közül egynek

a megalkotása jó alapot képez egy saját házi szabályrendszer felállításához.

4. szituáció

A lánya odamegy Önhöz, és elmeséli, hogy van egy lány az iskolában, aki a legjobb barátnőjéről posztolt valamit a közösségi oldalra, ami bár igaz, de titoknak számít, és rendkívül kellemetlen helyzetbe hozta ezzel a barátnőjét. A lánya nagyon sajnálja, ami a barátnőjével történt. Mit tesz Ön?

- Amikor a teljes család együtt van, előveszik a témát, és megbeszél-lik, hogy ki mit gondol az online és az offline magánszféráról. Miért fontos éppen annyira tiszteletben tartani mások magánszféráját, mint a sajátunkat?
- Kérdezze meg a lányát, vajon a barátnője szeretné-e, ha megkérné a másik lányt, hogy törölje a bejegyzést, és elmagyarázná neki, hogy miért van erre szükség (természetesen csak akkor, ha a lánya nem érzi kényelmetlenül magát egy ilyen szerepben).
- Megpróbálja mind a két fentebb leírt megoldást.

Útmutatás szülőknek: Rengeteg dolgot megtanulhatunk az életről a közösségi médián keresztül. Ha családként átbeszélik a kellemetlen online helyzeteket, és együtt megtervezzük, mit lehet tenni – csakúgy, mint a való életben –, akkor ezzel valójában lehetőséget teremtünk a gyerekeink számára, hogy tanulságokat vonjanak le egy negatív szituációból.

A Tudatosság hegye

Rendben! Már fel van vértvezve tudással, és a megosztást is gyakorolja. Mielőtt azonban nekivág, hogy meghódítsa az egész internetet, először vessük alá egy próbának ezt a tudást, rendben? Interland hegyekkel övezett, forgalmas városközpontjában nagy a jövés-menés, ezért remek helyszín ahhoz, hogy bemutassa az új készségeit.

De ügyelnie kell rá, hogy mit oszt meg, és kivel. Az információ fénysebességgel terjed, és úgy tűnik, Netkalandor ismerősei közül valaki túl sok dolgot oszt meg.

Nyisson meg egy böngészőt a számítógépén vagy a mobilsz-
közén, és látogasson el a [beinternetawesome.withgoogle.com/
hu_hu/interland/landing/figyelmes-hegy](https://beinternetawesome.withgoogle.com/hu_hu/interland/landing/figyelmes-hegy) oldalra.

Ne dőlj be a kamunak!

Fontos, hogy segítsünk tudatosítani a gyerekekben: amit online látnak, nem mindig igaz, valódi vagy megbízható.

A digitális biztonsághoz és állampolgársághoz létfontosságú megtanulni megkülönböztetni a valót a hamistól.

Célok

- ✓ **Megérteni**, hogy nem minden valós, ami online elérhető. .
- ✓ **Megtanulni**, hogyan működik az online keresés, és miért fontos a kritikus gondolkodás, amikor az interneten kutatunk információk és más tartalmak után.
- ✓ **Átgondolni** a keresési eredmények, weboldalak és más információforrások hitelességét, és résen lenni, mi lehet közülük félretájékoztató, álhír és manipuláció.

Mielőtt elkezdjük

Az online keresés mindennapi életünk fontos részévé vált, így természetesen a családi élet részévé is, már jóval azelőtt, hogy a gyerekek iskolába kerülnek. Nagyon fontos megtanulni, hogyan gondolkodjunk kritikusan a keresési eredményekről, és hogyan működnek a keresőmotorok! Ez az egyik legalapvetőbb és leghasznosabb készség, amit a családok közösen elsajátíthatnak.

Mi is az a „keresés”?

| Search

Az internetes kereséssel információkat kereshetünk a weben, az ún. keresőmotorok segítségével, melyek rendszerezik az adatokat, így könnyebben és gyorsabban kaphatunk találatokat. A legtöbb modern eszköz tud keresni a neten, de nem tudja megmondani, hogy az eredményekből mi igaz, mi hamis és mi megbízható – erre még mindig az emberi értelem a legalkalmasabb. Mégis, egy kis gyakorlással erősítsük meg az internetes „valóságellenőrző” izmainkat. Gyakoroljanak a szöszedet után található feladatokkal – ezek segítenek, hogy az egész család profin tudjon keresni a neten.

Szószedett

Keresőmotor

Program, amely egy adatbázisban keres és azonosít be olyan információkat, amelyek megfelelnek a felhasználó lekérdezésének.

Keresőrobot

Másnéven „bot” – olyan program, amely a keresőmotorok szoftverében fut, és folyamatosan az internetet bújja, hogy rendszerezze és megjelölje az általa látogatott honlapok és adatbázisok tartalmát. Így tud a keresőmotor válaszolni a keresőmezőbe beírt lekérdezésekre.

Virtuális asszisztens

Akárcsak a keresőrobotok, a virtuális asszisztensek is információkat gyűjtenek a keresési adatbázisokból, felhasználói adatokból és más honlapokról, hogy kicsit könnyebbé tegyék az életünket kérdések automatikus megválaszolásával, parancsok követésével

(például elkalauzolnak az új barátunk házához) vagy egyszerű feladatok elvégzésével (például lejátszanak egy dalt).

Keresési eredmények

A keresőmotor oldalán a keresésre adott válaszként megjelenő honlapok és más források listája.

Biztonságos keresés

Egy szülőök által bekapcsolható funkció, amelynek segítségével kiszűrhetik az általuk helytelennek vélt tartalmakat a keresésekből; bármikor be-és kikapcsolható.

Félrevezető információ

Téves, hamis, félrevezető vagy pontatlan információ.

Dezinformáció

Olyan félrevezető információ (lásd feljebb), amely szándékosan félrevezeti vagy becsapja az embereket,

beleértve a politikai vagy kormányzati propagandát is.

Ellenőrizhető

Valami, amiről be lehet bizonyítani vagy ki lehet mutatni, hogy igazi vagy valódi.

Megtévesztő

Hamis; olyan cselekedet vagy üzenet, amely mások becsapására, megtévesztésére vagy félrevezetésére irányul.

Manipuláció

Olyan személy vagy személyek követik el, akik igazságtalanul, tisztességtelenül vagy fenyegetés által irányítanak vagy befolyásolnak egy másik személyt vagy egy adott helyzetet. A manipuláció olyan információt, adatot vagy képet is jelenthet, amelyet átszerkesztettek vagy eredeti kontextusukból kiemelve úgy mutatnak be, hogy azzal valami olyat hitessenek el az emberekkel, ami nem igaz.

Családi feladat

Keressünk okosan a weben!

- Üljön le az egész család egy tablet vagy számítógép elé (mobiltelefonon is lehet, de talán nehezebben látja mindenki a kijelzőt), és keressék fel a kedvenc keresőmotorjuk honlapját.
- Ellenőrizzék, hogy a biztonságos keresés funkció be van-e kapcsolva. (Általában a keresőmotor „beállítások” vagy „preferenciák” menüjében található.)
- Válasszanak egy olyan témát, ami érdekli a gyereket (egy profi sportoló, kedvenc színész, zenész, film, író, téma stb.), és üssék be a keresőmezőbe.

- Kattintsanak rá néhány találatra! Olyanokra is, melyek legfelül, és olyanokra is, melyek néhány oldallal lejjebb jelennek meg. Mit gondolnak a legelőre és a hátrébb sorolt találatokról? Van, amelyikben jobban bíznak? Miért igen, vagy miért nem?
- Vannak olyan találatok, amelyekre Ön vagy gyermekei nem kattintanak rá? Miért? (Ezek szponzorált tartalmak vagy reklámok? Miért kattintanak/nem kattintanak rájuk? Vannak kerülendő források? Miért?)
- Beszélgessenek az információ forrásáról és minőségéről, a honlap „Rólunk” menüpontjáról stb.
- Íme, néhány példa a kérdésekre, amelyeket feltehetnek egymásnak: Ha egy híres művészre vagy sportolóra kerestek rá, a megjelenő tartalom pozitív? (Lehet, hogy egy szponzor vagy egy rajongó oldala?) Ha az információ negatív vagy kritikus hangvételű, található valami közelebbi a kritika forrásáról? (A „Rólunk” menüpontban, vagy információ a honlap üzemeltetőjének háttéréről, vagy egyéb hiteles adat?) Akár pozitív, akár negatív az információ, látszik, hogy ezek a források tényleg tudják, miről beszélnek, vagy csak egy véleményt osztanak meg? Ha híroldalról van szó, jól ismert és megbízható a portál? Ha nem, keressenek rá, hogy mit írnak róla más felhasználók: független forrásnak tartják, vagy nem?
- A családnak biztosan meglesznek a saját kérdései is – kérdezni pedig aranyat ér. A digitális műveltség alapja, egyben az első lépés a biztonságos online jelenlét felé, hogy kritikusan viszonyuljunk az online keresések eredményeihez.

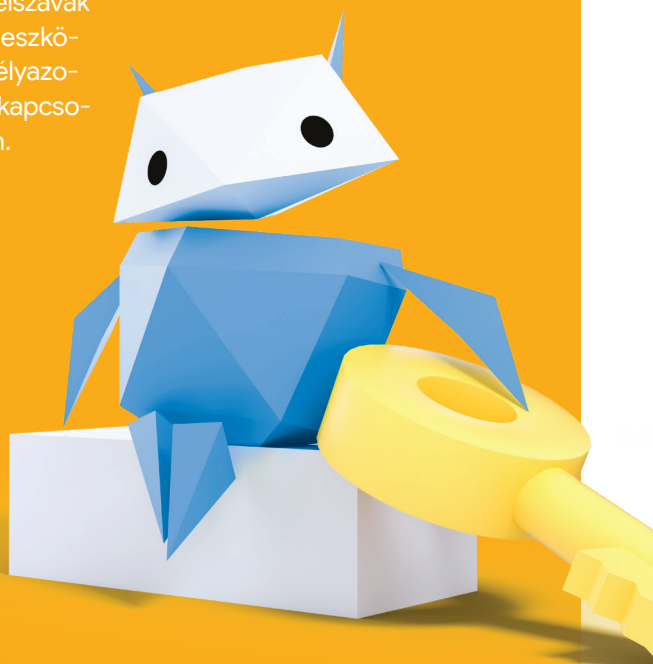
Valóság-folyó

Most, hogy megtanultuk, hogyan legyünk éberek az interneten, tegyük próbára a tudásunkat. Interland folyójában a tények és a képzelet szüleményei kavarnak. Azonban a dolgok nem mindig azok, aminek tűnnek. Ahhoz, hogy átkeljünk a folyón, a legjobb tudásunkra lesz szükség.

Nyisson meg egy böngészőt a számítógépén vagy a mobiltelefonján, és látogasson el a beinternetawesome.withgoogle.com/hu_hu/interland/landing/valosag-folyo oldalra!

Óvd meg a titkaidat!

Az adataink, fiókjaink és eszközeink biztonsága legalább olyan fontos, mint a magánszféránk. A biztonságos és megfelelően őrzött jelszavak kulcsfontosságúak a család eszközeinek, a családtagok személyazonosságának, hírnevének és kapcsolatainak védelme érdekében.

Célok

- ✔ **Megérteni**, hogy miért fontos a digitális biztonság, és hogyan kell megteremteni.
- ✔ **Megtanulni**, hogyan kell erős jelszavakat létrehozni.

Mielőtt elkezdjük

Tudta, hogy 2017-ben a két leggyakrabban használt jelszó az „123456” és a „password” (angolul „jelszó”) volt? A jelszavak megvédik a személyes biztonságunkat, eszközeinket, személyazonosságunkat, hírnevünket és kapcsolatainkat, a gyenge jelszavak pedig megkönnyítik a bűnözőknek, hogy hozzáférhessenek az adatainkhoz. Az egyik legalapvetőbb tudás, amit megtaníthatunk a gyerekeinknek, hogy hogyan hozzanak létre erős jelszavakat.

A legjobb tippek erős jelszavak létrehozásához és megtartásához:

- Legyenek jól megjegyezhetőek, de ne használjunk hozzájuk személyes adatokat, mint például születésnapok dátuma vagy a házikedvencek neve.
- Használjunk vegyesen kis- és nagybetűket, speciális karaktereket és számokat.
- H3ly3tt3sitsünk b3tűk3t \$zimbólum0kk@l és \$zám0kk@l, pé1dáu1 így. (Ennek több előnye is van: könnyebb megjegyezni a jelszót, ám egy program számára nehezebb feltörni.)
- Legyen nyolc vagy annál több karakter: minél hosszabb, annál jobb.
- Variáljuk őket: ne használjuk ugyanazt a jelszót több különböző oldalon és eszközön; létrehozhatunk különböző variációkat ugyanarra a jelszóra különböző fiókokhoz.
- Mindig használjunk képernyőzárat az eszközökön.
- Használjunk jelszókezelőt: ez egy olyan alkalmazás vagy eszköz, amely nyilvántartja a jelszavainkat arra az esetre, ha elfelejtjénék őket (a legtöbb ma használatos böngésző már rendelkezik ilyen biztonsági funkcióval).

Szószedet

Biztonság

Eszközeink, és azok szoftvereinek és adatainak a védelme.

Jelszó

Betűk, számok és speciális karakterek titkos kombinációja, ami hozzáférést biztosít valamihez. Rengeteg formában létezhet: lehet például egy négyjegyű, kizárólag számokból álló kód, amelyet a telefonunk vagy tabletünk lezárására használunk, vagy egy összetettebb jelszó az e-mail, közösségimédia- vagy bankfiókunkhoz. Általános-ságban a jelszavaink legyenek minél összetettebbek, mégis megjegyezhetőek!

Kétlépcsős azonosítás

(Más néven kétfaktoros vagy kétlépcsős hitelesítés)

Olyan biztonsági folyamat, amelyhez nem csak jelszó és felhasználónév, hanem az Ön – és csakis az Ön – fizikai közreműködése is szükséges, megnehezítve ezzel, hogy illetéktelenek hozzáférjenek az Ön személyes adataihoz vagy ellopják az Ön személyazonosságát. Ilyen például egy felület, ahova a jelszava megadása után egy megadott, rövid ideig egy sms-ben vagy e-mailben küldött biztonsági kódot kell beírni.

Titkosítás

Az adatok (például az online küldött üzenetek) védelmét szolgáló folyamat, amely olvashatatlanná és nehezen dekódolhatóvá teszi azokat.

Összetettség

Ez a cél, amikor biztonságos jelszót akarunk létrehozni. Egy jelszó akkor számít összetettnek, ha vegyesen megtalálhatóak benne számok, különleges karakterek (például \$ vagy &), valamint kis- és nagybetűk is. A jelszó hossza (a karakterek száma) szintén növeli az összetettségét.

Hekker vagy hacker

Olyan személy, aki számítógépek segítségével illetéktelenül hozzáfér más emberek vagy szervezetek eszközeihez és adataihoz.

Családi feladat

Hozzanak létre közösen egy erős jelszót

Egy megjegyzés, mielőtt elkezdik a feladatot:

Bár ez egy családi feladat, javasoljuk, hogy a létrehozott jelszó csak egy példa legyen, amit sehol sem használnak majd, csak itt. Hogy miért? Mert jobb, ha megszokják, hogy a jelszavakat senkivel sem osztjuk meg. Ennyi. Sem a legjobb barátunkkal, sem az unokatestvérünkkel, de még a közvetlen családtagjainkkal sem. A jelszó mindenkinek a sajátja.

Segítségével biztosíthatjuk, hogy egyes személyek (például a szülők) hozzáférhessenek valamihez, mások (például a gyerekek) viszont ne.

Megvéd minket attól, hogy mások megtréfáljanak, felvegyék a személyazonosságunkat, a saját eszközünk segítségével járassanak le minket vagy álprofilot hozzanak létre rólunk.

1. Gondoljon egy vicces kifejezésre vagy egy emlékezetes eseményre! Ez lehet a család kedvenc filmje, egy gyerekkönyv, hogy mikor és melyik középiskolában érettségizik valamelyik gyerek stb.

Például: Kovács T. Sándor a József Attila Iskolában érettségizik 2023-ban.

2. Használjuk a kifejezés vagy a cím összes vagy néhány szavának kezdőbetűjét.

Például: KTSánaJAtt1alé23

3. Cseréljünk le néhány betűt számokra és speciális karakterre.

Például: KT5án@JAtt1la!é23

4. Legyenek benne nagy- és kisbetűk is.

Például: KT5ÁN@JAtt1la!é23

Kész is! Közösén létrehoztak egy szupererős jelszót!

A következő feladat: Mindenki eltökélt, hogy sziklaszilárd jelszavakat készít magának, rendszeresen megváltoztatja őket, és nem osztja meg őket senkivel. Ha a családban többen használnak egy eszközt, döntsék el, hogy melyik eszköz „kié” (és a hozzá tartozó jelszó). Ha valaki olyan eszközt szeretne használni, amelyik nem az „övé”, akkor kérje meg a tulajdonosát, hogy oldja fel a képernyőzárát.

Kincses torony

Most, hogy megtanulták, hogyan kell védeni az adataikat, nézzük meg, mennyire erősek az interneten. Segítséggel! A Kincses torony tárva-nyitva áll, ezzel nagy kockázatnak kitéve a Netkalandor értékeit (például a kontaktlistáját vagy a privát üzeneteit).

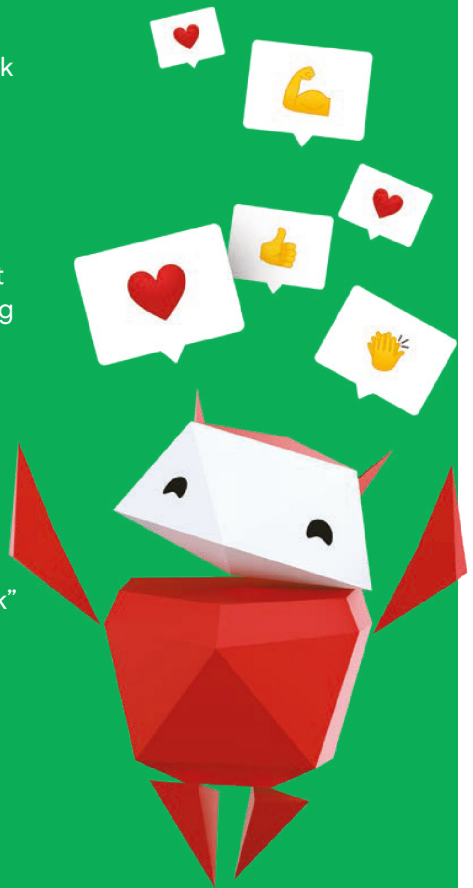
Előzzük meg a hekkert, és építsünk erődöt erős jelszavakból, így most és mindörökké biztonságban lesznek a titkaink.

Nyisson meg egy böngészőt a számítógépén vagy a mobil eszközén, és látogasson el a beinternetawesome.withgoogle.com/hu_hu/interland/landing/kincses-torony oldalra.

Kedvesnek lenni menő

Az internet figyelemre méltó kommunikációs eszköz. Ha körülnézünk a weben, azonnal látni fogjuk, hogy inspiráló és felemelő információk, ugyanakkor sokkoló és gyűlölködő hozzászólások és vélemények terjesztésére is alkalmas (és minderre bizony használják is). Sajnos az internet maga nem tesz különbséget kedvesség és kegyetlenség között.

Itt jönnek a képbe Önök. A család erős befolyással bír a gyerekekre, így a felnőttek segíthetnek nekik, hogy az „úgy bánjatok másokkal, ahogyan ti is szeretnétek, hogy bánjanak veletek” elv alapján a helyes utat válasszák a barátok támogatásában, valamint a drámák és az internetes zaklatás kezelésében

Célok

- ✔ **Meghatározni**, mit jelent a pozitív viselkedés az Önök családjában.
- ✔ **Megérteni**, mi is az a pozitív hozzáállás, és hogyan lehet azt az interneten, a digitális eszközökön keresztül kifejezni.
- ✔ **Felismerni** azokat a helyzeteket, ahol üzengetés vagy posztolás helyett érdemesebb szemtől szemben kommunikálni, illetve amikor érdemes segítséget kérni a szülőktől vagy az idősebb testvérektől.

Mielőtt elkezdjük

Ha valaki hibázik (és ez meglepően könnyen előfordulhat az interneten, akár véletlenül is), a családtagok mindenkinél inkább hajlandók megérteni, megbocsájtani, és segíteni a hozzátartozójukat, hogy tanuljon a hibáiból. Ezért nincs is annál jobb, mint a családon belül elkezdni gyakorolni az online tisztelet, kedvesség és pozitív hozzáállás alkalmazását. A család segít, ha valaki mogorva (néha csupán azzal, hogy meghallgatják az illetőt). Bátoríthatják egymást arra, hogy kiálljanak mások mellett: hogy szóban és tettekben is támogassák azokat, akik kegyetlen vagy rosszindulatú viselkedés áldozataivá válnak.

Ha még nem tették meg, beszélgessenek el arról, hogyan kell helyesen cselekedni és viselkedni: vitassák meg, családjuk hogyan bánik másokkal. Gondolkodjanak azon, hogyan működik ez a digitális világban: üzenetek, posztok, képek és videók formájában.

Segítségképpen összegyűjtöttünk néhány kifejezést, amelyekkel könnyebben megérthetik a pozitív/negatív viselkedési formákat. Egy feladatot is összeállítottunk, amely bemutatja, milyen hatása lehet a szöveges és más digitális üzeneteknek, melyeket mindannyian nagy előszeretettel gépelünk be és küldünk el meggondolatlanul, jó gyorsan.

Szószedet

Zaklatás (Bullying)

Szándékosan rosszindulatú viselkedés, amely általában ismétlődik. Az áldozat gyakran képtelen megvédeni magát.

Internetes zaklatás (Cyberbullying)

Az interneten vagy digitális eszközökön keresztül történő zaklatás. Internetes zaklatásnak számít, ha negatív, kártékony, hamis vagy bántó tartalmakat küldenek, posztolnak vagy osztanak meg a neten, valamint ha személyes adatokat vagy privát információkat osztanak meg valakiről, ezzel zavarba ejtő vagy megalázó helyzetbe hozva az illetőt.

Bántalmazás

A zaklatásnál tágabb fogalom, amelynek számos formája lehet: folyamatos zargatás, idegesítés, megfélemlítés, ugratás stb. — és ez mind megtörténhet az interneten is.

Konfliktus

Vita vagy nézeteltérés, ami nem feltétlenül ismétlődik meg.

„Dráma”

Köznyelvi kifejezés, amelyet inkább a diákok használnak a viselkedési formák széles palettájára: a kortársak figyelemfelkeltő viselkedésétől kezdve a pletykálkodáson, a két vagy több diák között fennálló nézeteltérésen át egészen a komoly, fizikai bántalmazással vagy érzelmi stresszsel járó konfliktusig. Abban különbözik a zaklatástól, hogy itt a két

oldal rendszerint kiegyenlített: a részt vevő felek jellemzően felváltva veszik fel az áldozat és a bántalmazó szerepét. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a viselkedés ártalmatlan, és nem vezethet komolyabb problémákhoz. A diákok közötti „dráma” elülhet vagy idővel magától megoldódhat, de akár külső beavatkozásra is szükség lehet.

Bántalmazó

A bántalmazást vagy zaklatást folytató személy, más néven „zaklató”.

Célpont

A zaklatást, bántalmazást elszennvedő személy; az áldozat.

Tétlen szemlélő

Olyan személy, aki tanúja a bántalmazásnak vagy zaklatásnak és felismeri a helyzetet, ám vagy szándékosan, vagy a megtorlástól való félelmében nem lép közbe.

Támogató szemtanú

Olyan személy, aki tanúja a bántalmazásnak vagy zaklatásnak, és nyilvánosan vagy négy szemközt támogatja az áldozatot, esetleg meg is próbálja leállítani és/vagy jelenteni az esetet.

Letiltás

Minden online kapcsolat megszakítása egy másik személlyel, külön értesítés nélkül, így az többé nem férhet hozzá a tiltó személy profiljához, nem küldhet neki üzeneteket,

nem látja a bejegyzéseit stb. Ezzel hatékonyan megszüntethető a zaklatóval fennálló online kapcsolat (az adott csatormán), azonban nem feltétlenül vet véget magának a zaklatásnak. A zaklatók akkor is szabadon posztolhatnak tovább, ha a célpont erről nem tud.

Némítás

Kevésbé „végleges”, mint a letiltás: a némitással elérhetjük, hogy ne lássuk egy adott személy bejegyzéseit vagy hozzászólásait a közösségi oldalak hírfolyamaiban, ha a kommunikációját idegesítőnek találjuk. Az elnémított személy nem kap értesítést a némitásról, és az ő hírfolyamában továbbra is megjelenhetnek a mi posztjaink vagy hozzászólásaink. (Ha valaki folyamatosan zaklat minket, akkor azt jobb teljesen letiltani.)

Trollkodás

Internetes posztolás vagy kommentelés, amely szándékosan kegyetlen, sértő vagy provokatív.

Visszaélés jelentése

Egy közösségimédia-felület online eszközeivel vagy rendszeren keresztül jelenteni a bántalmazást, zaklatást, fenyegetést vagy más ártalmas tartalmat, amely jellemzően megszegi a szolgáltató szolgáltatási feltételeit vagy közösségi alapelveit.

Családi feladat

1: Figyeljünk a hangnemre

Egy üzenet vagy poszt lelkét a hangneme adja: ez vált ki a fogadó félből kellemes vagy kellemetlen érzést. Mivel a szülők és a gyerekek gyakran küldözgetnek egymásnak sms-, cset- vagy más privát üzenetet, és jól ismerik egymást, nem mindig gondolják át, hogyan is hangzik egy-egy üzenet. A hozzánk közel álló emberekkel az üzengetés csupán a beszélgetés vagy a kapcsolattartás egy formája. Azonban ha két ember kevésbé ismeri egymást, előfordulhat, hogy egy üzenetet vagy emoji-t teljesen másképp értelmeznek, mint ahogy azt a feladó szánta. Íme, egy egyszerű feladat, ami segít ezt átgondolni:

1. Vegyenek elő kettő vagy több, a családhoz tartozó telefont, és nyissák meg az üzeneteiket (vagy egy olyan üzenetküldő alkalmazást, amelyet mindenki használ). Ezután két családtag kezdjen el beszélgetni egymással. A téma lehet valós vagy kitalált: lehet szó a hétfégi tervekről, hogy mi történt az iskolában, vagy hogy valaki segítséget kért egy családtagtól stb.
2. Olvassák fel a beszélgetést hangosan, más-más hangnemben: boldogan, szomorúan, mérgesen stb.
3. Beszéljék meg, mit figyeltek meg hallgatás közben. Milyen érzést keltett az üzenet? Egy családon kívül álló személy mit érezne vagy gondolna? Hogyan lehetett volna másképp megfogalmazni ezeket az üzeneteket? Valószínűleg felmerülnek más kérdések is: hajrá, beszéljék meg. :)
4. Ezután két másik családtag kezdjen üzenetváltásba egy másik hangnemben: lehet például mérgesen vagy szomorúan. Olvassák fel ezt is hangosan, és beszéljék meg, ki hogyan értelmezte hallgatás közben.

2: Amit a gyerekek tehetnek a szociális negatívítás ellen

Felsorolunk néhány beszédtemát (és kérdést), amelyek az iskoláról, mint szociális színtérről szóló szülő-gyerekek-beszélgetéshez használhatók. Nézzék meg, melyik válik be a családjuknál.

- A gyerekek viszonylag kedvesen viselkednek egymással az iskolában?
- Láttál már olyat, hogy valaki többször vagy hosszabb időn keresztül gonoszkodott valaki mással?
- Ismered az érintett gyerekeket?
- Elmondanád nekem, ha valaki gonoszkodna veled? (Ha nem, miért nem?)

- Amikor ez a gonoszkodás valaki más ellen irányult, ez milyen érzéseket váltott ki belőled?
- Mit tettél ellene?
- Az interneten történt? Úgy tudom, letilthatod vagy lenémíthatod őket, ez segítené? Ha nem, elmondod, miért nem? Ha igen, megmutatnád, hogy kell csinálni?
- Ha nem tettél semmit, van valami, amit utólag másképp csinálnál?
- Mit gondolsz, mit tennél, ha ez megismétlődne?
- Úgy érzed, hogy ez hasznos lenne abban az esetben, ha téged bántanának?
- Szerinted segíthetsz azzal másoknak, ha kedves vagy, vagy egyszerűen csak meghallgatód őket?
- Tudod, hogy ha valaki online bántalmazást lát, és azt továbbosztja, azzal még rosszabbá teheti a helyzetet?
- Szerinted képes lennél segíteni egy barátodnak, akit zaklatnak az interneten?
- Hogyan segítenél neki? Szóvá tennéd a helytelen viselkedést (de sosem a személyt!)? Posztolnál valami kedveset a bántalmazott személyről? Sms-ben vagy privát üzenetben biztosítanád őt arról, hogy mellette állsz? Sms-ben vagy privát üzenetben megkérnél más diákokat, hogy álljanak ki az illető mellett, nyilvánosan vagy privátban?

Néha támogató szemtanúnak lenni csupán annyit tesz, hogy barátságosak vagyunk azzal, akit zaklatnak: meghallgatjuk őt, szeretetteljesen és pozitívan fordulunk felé, vagy egyszerűen csak mellette állunk.

Legyél kedves az interneten

Kedves Királyság

Az érzések és hangulatok ragadósak – a pozitívak és a negatívak is! A napsütötte városban elszabadultak a bántalmazók, és negatív érzésekkel árasztanak el mindent.

Tiltsuk le és jelentsük őket, hogy megállítsuk a támadást, és legyünk kedvesek a többi Netkalandorral, hogy újra nyugodt és békés legyen az ország.

Nyisson meg egy böngészőt a számítógépén vagy a mobilis-közén, és látogasson el a beinternetawesome.withgoogle.com/hu_hu/interland/landing/kedves-kiralysag oldalra.

Ha kétséged van beszélj róla

Fontos, hogy a gyerekek megértsék, hogy nincsenek egyedül akkor sem, ha egy-egy, az interneten látott helytelen tartalom vagy viselkedés miatt kellemetlenül érzik magukat – kiváltképp, ha ez őket vagy egy számukra fontos személyt bánt.

Soha ne habozzanak segítséget kérni ilyenkor Öntől vagy egy másik családtagtól, akiben megbíznak. Jó, ha azt is tudják, hogy az ember többféleképpen cselekedhet és viselkedhet bátran egy helyzetben, attól kezdve, hogy offline beszél róla valakinek, egészen addig, hogy online jelenti a történeteket.

Célok

- ✓ **Bátorítani** a gyerekeket arra, hogy segítséget kérjenek, ha a dolgok rosszra fordulnak, vagy ha kellemetlenül érzik magukat egy helyzetben; megértetni velük, hogy másokat támogatni és adott esetben segítséget kérni bizony bátor dolog.
- ✓ **Átgondolni**, hogy az adott helyzetben mi a legcélravezetőbb: megbeszélni a dolgokat offline, szemtől szemben, vagy online jelteni a bántalmazást, esetleg mindkettő.
- ✓ **Tisztában** lenni a segítségkérés lehetséges formáival, mind online, mind offline.

Mielőtt elkezdjük

Hasznos lehet, ha a család közösen készít egy internethasználati tervet vagy szabályzatot. Nem kell bonyolultnak lennie: épp csak gondolkodtasson el arról, hogy miért és hogyan kérhetünk segítséget, ha elfajulnak a dolgok a neten. Néhány hasznos tanács:

- A család közösen határozza meg, hogy milyen értékek fontosak neki. Például így: „A családjukban mindenkivel _____ bántunk online és offline is” (egészítsék ki az aláhúzott részt olyan szavakkal, amelyek megfelelnek a családi értékeknek és viselkedési normáknak: tisztelettel, kedvesen, méltósággal).
- Beszéljenek egymással nyíltan: legyen az otthon egy biztonságos környezet, ahol szabadon beszélhetnek arról, mi történik az iskolában és online.
- Beszéljenek róla gyakran, hogy mit gondol a család és milyen szabályokat állít fel arról, hogy mire használják a digitális technológiát; mik a preferenciák és mi a fontossági sorrend kommunikáció, szórakozás, munka, játék, kapcsolattartás stb. esetén?
- Beszéljék meg a családjuk hozzáállását és elveit arról, hogy mikor mi elfogadható és mi nem az eszközök és a média használatával kapcsolatban.

Szószedett

Szabályzat

Egy „hivatalos” terv – ebben az útmutatóban a családok akcióterve arról, hogy mit tehetnek a gyerekek, ha valami számukra kellemetlen dologgal találkoznak az interneten.

Bizalom

Hit valaki vagy valami megbízhatóságában, igazmondásában.

Bátor

Tetre kész, de nem feltétlenül vakmerő. Főleg az bátor, aki, bár fél vagy ideges valami miatt, mégis megteszi a szükséges lépéseket.

Visszaélés jelentése

Ebben az útmutatóban ezt a kifejezést arra használjuk, amikor jelentjük az általunk észlelt problémákat a közösségi média alkalmazásaiban és szolgáltatásaiban, amelyeknek általában vannak erre kidolgozott eszközeik vagy rendszerük.

Családi feladat

1: Családi internethasználati szabályzat kialakítása

Üljenek le, és közösen olvassák fel hangosan az alábbi szituációkat (ha bárkinek eszébe jutnak még továbbiak, azokat is nyugodtan beszéljék át). Mindegyikhez tartozik 3 üres sor és 3 bepípálható jelölőnégyzet. Közösen válasszák ki, hogy online szeretnék jelenteni a problémát, vagy inkább egy családtaggal beszélnék meg, vagy mindkettő. Ha nem biztosak a döntésben, vitassák meg közösen: egy családban többféle nézőpont is előfordulhat, ami remek lehetőség arra, hogy közösen gyakorolják a digitális problémák megoldását. Ha „a probléma megvitatása egy családtaggal” opciót választják, pipálják be a jelölőnégyzetet és töltsék ki az üres sorokat nevekkal, prioritási sorrendben. Például ha egy szülő vagy gondviselő áll az első helyen, írják oda a nevét vagy becenevét. Írják le azt is, ki lenne a második, arra az esetre, ha ők nem elérhetők. Ugyanígy töltsék ki a harmadik üres részt is.

Itt nincsenek helyes vagy helytelen válaszok: ez a feladat abban segít, hogy a család kidolgozzon és tartson egy olyan tervet, amely a legmegfelelőbb. Egy világosan megfogalmazott és leírt akcióterv, még ha informális is, segít eloszlatni a kétségeket, és eleve pozitív hozzáállást jelent.

1. szituáció: A gyermeke posztja alatt egy iskolatársa bántó megjegyzéseket tesz közzé az egyik barátjukról. A gyermekének van elképzelése arról, ki lehet a posztoló, de nem teljesen biztos benne. Melyik megoldást jelölnék be közösen, és ki kerülne az üres sorokba? Ha nincs teljes egyetértés, beszéljék meg a helyzetet, és hogy mi a teendő.

- A probléma jelentése online _____
- A probléma megvitatása
egy családtaggal _____
- Mindkettő _____

2. szituáció: Gyerekek: Egyikőtök belebotlik néhány igencsak helytelen fotóba az interneten. Mit tesztek? Szülők: Önök szerint mi lenne a helyes lépés?

- A probléma jelentése online _____
- A probléma megvitatása
egy családtaggal _____
- Mindkettő _____

3. szituáció: Az egyik unokatestvér posztol egy családi összejövetelen készült közös csoportképet. Az egyik családtag ki nem állhatja, ahogy a fotón kinéz. Segítséget kérnének valakitől? Vagy jelentenek? **Gondolják tovább:** Ha bármelyik kérdésre „igen” a válasz, akkor kitől és hogyan?

- A probléma jelentése online _____
- A probléma megvitatása
egy családtaggal _____
- Mindkettő _____

4. szituáció: Az egyik gyerek rajzfilmet néz, azonban hirtelen furcsa tartalom jelenik meg, ami egyértelműen nem gyerekeknek való, ezért kellemetlenül érzi magát. Miután eldöntötték, hogy mi a helyes lépés, beszéljék meg, mit tehetnek a jövőben annak érdekében, hogy megelőzzék az ilyen kellemetlen meglepetéseket.

- A probléma jelentése online _____
- A probléma megvitatása
egy családtaggal _____
- Mindkettő _____

5. szituáció: Az egyik családtag online játékot játszik a barátaival, mikor valaki, akit egyikőjük sem ismer, elkezd velük csetelni. Nem viselkedik bántóan, de senki nem ismeri őt. Döntsék el, mit tesznek. Jelentik? Beszélnek róla egy családtaggal?

- A probléma jelentése online _____
- A probléma megvitatása
egy családtaggal _____
- Mindkettő _____

Lépjünk szintet: Vajon a játékban részt vevő családtagnak tudomást sem kéne vennie az illetőről? Vagy a csoportnak kedvesen kellene fogadnia az újonnan érkezőt, hogy megismerjék? (Miért igen, vagy miért nem?)

6. szituáció: Az egyik gyerek észrevette, hogy egy diáktársa kipoztolta, hogy másnap az ebédlőben össze fog verekedni egy másik tanulóval. Beszéljék meg családi körben, mit kellene tennie.

- A probléma jelentése online _____
- A probléma megvitatása
egy családtaggal _____
- Mindkettő _____

2: Problémák jelentése online

Üljön le az egész család egy tablet, laptop vagy számítógép elé úgy, hogy mindenki lássa a képernyőt.

Nyissák meg a kedvenc közösségimédia-alkalmazásukat vagy oldalt, legalább két családtagjuk fiókját használva, és találják meg, hogyan lehet a problémákat jelenteni ezekben az alkalmazásokban.

Néha a gyerekek jobban kiismerik magukat egy-egy alkalmazásban, mint a szüleik: érdekes és vicces lehet nekik, hogy ők mutathatják meg és adhatják át a közösségi médiával kapcsolatos tudásukat a szüleik számára. Ha valakinek a családból még valami eszébe jut, amiről szívesen hallana, ez remek alkalom arra, hogy mindannyian tanuljanak valami újat a közösen használt technológiáról.

És most mi következik?

Húha! Mennyi remek internetes ötletet néztünk végig együtt!

Reméljük, szórakoztatóak voltak a feladatok és hasznosak az ötletek. Ha van kedvük folytatni, vagy kíváncsiak más nézőpontokra és véleményekre is, nézzenek bele más forrásainkba is.

De a legfontosabb, hogy élvezettel kísérletezzenek ki olyan megoldásokat, melyek a leginkább megfelelnek az Önök családjának, miközben mindannyian **Okos, Éber, Erős, Kedves** és **Bátor** kalandozókká válnak az interneten és a való életben is.

További források családoknak

Google Family Link

bit.ly/googlefamilylink

Google digitális jóllét

bit.ly/googledigitalwellbeing

A FOSI (Family Online Safety Institute – Családi Online Biztonsági Intézet) oldalán megtalálható Good Digital Parenting (A jó digitális nevelés) programja

bit.ly/gooddigitalparenting

Connect Safely

connectsafely.org

iKeepSafe

ikeepSAFE.org

Family Resources (Források családoknak) a National PTA (Nemzeti Szülő-Tanári Egyesület) oldalán

bit.ly/familyresourcesPTA

„Savvy Searching” azaz „Hozzáértő keresés” (a Google Segítség az oktatásban oldalán)

bit.ly/savvysearchingYouTube

Connected Parenting

bit.ly/ConnectedParentingArticle

Family Link Útmutató családoknak

Útmutató ahhoz, hogyan fektessünk le digitális alapszabályokat a családban.

A mai világban a digitális eszközök mindenhol jelen vannak, és mindig figyelmet követelnek maguknak – ha hagyjuk. Bizonyos digitális alapszabályok megértése és lefektetése fontos lépés afelé, hogy a családok felkészítsék a gyerekeiket arra, hogy jó kapcsolatuk legyen a technológiával, amit használnak. Ugyanakkor sok gyerek vagy tinédzser érzi úgy, hogy ez a szülei részéről nem más, mint hatalmi játszma, a kontroll gyakorlása. Ennek nem kell így lennie.

Ha kialakítunk egy párbeszédet, megértethetjük a gyerekekkel, hogy miért is fontosak ezek a szabályok. A lejjebb felsorolt témakörök elsősorban a Family Linken keresztül elérhető tartalmakra fókuszálnak, de a technológiáról folytatott bármilyen beszélgetés hasznos lehet a szülők számára. A Family Link egy alkalmazás, amely segít a szülőknek naprakésznek maradni, ha a gyerekekük Android-eszközt kezd el használni. A szülők Android*, iPhone vagy Chromebook eszközeiken használhatják a Family Link alkalmazást.

*A gyerekek eszközein a Family Link 7.0 (Nougat) vagy annál magasabb verziószerű Androidon fut. A Family Link az 5.0 és 6.0 (Lollipop és Marshmallow) verziószerű androidos eszközökön, valamint egyes Chromebook eszközökön is működik.

További részletekért látogasson el a families.google.com/familylink/device-compatibility oldalra vagy az Ügyfélközpontba.

Mutasson irányt gyermekének a megfelelő tartalmak felé

Ugye jó lenne tudni, hogy mennyi időt tölt el gyermeke tanulást segítő alkalmazásokkal, és mennyit olyanokkal, melyeket maga töltött le? A Family Link ehhez különböző eszközöket kínál a szülőknek: ilyen például az alkalmazások használatának napi, heti és havi követése, aminek segítségével képbe kerülhet azzal kapcsolatban, mivel töltik a gyerekek az idejüket az eszközökön.

Tartalmak korlátozása és alkalmazások jóváhagyása

Ha egy gyerek belép a Google Play Áruházba, böngészhet a játékok, filmek, sorozatok, könyvek és más tartalmak között. A Family Link segítségével a szülők:

- Tartalombesorolás alapján korlátozhatják a megjelenő tartalmakat
- Beállíthatják, hogy a (fizetett vagy ingyenes) tartalmakat csak az ő hozzájárulásukkal lehessen letölteni
- Letöltési kérelem esetén megtekinthetik egy-egy alkalmazás adatait, így tájékozódhatnak, hogy az tartalmaz-e reklámokat, alkalmazáson belüli vásárlást vagy bizonyos engedélykéréseket

Beszéljen gyermekével a különböző tartalombesorolásokról (például „PEGI 3” =valamennyi korosztály számára alkalmas, vagy „PEGI 12”= 12 évnél idősebbek számára ajánlott), és magyarázza el neki, hogy miért van szükség az életkori korlátozásokra, illetve segítsen neki megérteni, hogy milyen jellegű tartalmak lehetnek megfelelőek a számára.

Alkalmazástevékenységek-jelentés

Sokkal könnyebb úgy a technológiáról beszélgetni a gyerekekkel, ha tudja, mivel töltik szívesen az idejüket az eszközökön. Csetelni szeret a gyermeke? Vagy inkább játszani? Esetleg mohón falja a betűket? Beszélgessen vele arról, milyen alkalmazásokat és játékokat élvez leginkább, és nézze meg a Family Link alkalmazástevékenységek-jelentésének segítségével, hogy mivel tölti el a legtöbb időt. Ezek a jelentések kimutatták, hogy napi, heti és havi szinten mennyi időt töltött gyermeke az egyes alkalmazások használatával.

Alkalmazások elrejtése

Dönthet úgy is, hogy a képernyő előtt engedélyezett idő attól függ, mit néz, játszik vagy tanul a gyermeke. Ha a tevékenységjelentés azt mutatja, hogy túl sok időt tölt el egy bizonyos alkalmazás (például a kedvenc játéka) használatával, átmenetileg elrejtetheti azt az eszközéről. Beszélje meg a gyerekekkel,

hogy ő egészségesnek gondolja-e az alkalmazással eltöltött idő mennyiségét, és magyarázza el neki, miért kéri, hogy tartson szünetet. Az elrejtéssel egyáltalán nem törődnek az előzmények (például a játékban elért haladás vagy pontszám): az alkalmazás egyszerűen elrejtve marad, amíg ismét elérhetővé nem teszi azt a gyermeke számára.

Amikor az alkalmazásokról beszélget a gyerekeivel, essen szó a kedvenc alkalmazásairól és játékaikról is. Ez remek lehetőség arra, hogy megtudja, mi érdekli őket, miközben arról is meggyőződhet, hogy megfelelő egyensúlyt tartanak az alkalmazások használata és más dolgok, például az iskola, az otthoni feladatok vagy a szabadtéri játék között.

Tartsa szemmel a képernyőidőt

Ön dönti el, hogy mennyi időt tölthet a gyereke az eszközök használatával, de a Family Link segít abban, hogy hogyan szabja meg ezeket a korlátokat.

A képernyőidő korlátozása

A Family Link segítségével Ön meghatározhatja, hogy naponta mennyi időt tölthet gyermeke az Android-eszközének kijelzője előtt. Ez remek alkalom arra, hogy megbeszéljék, mennyi időt észszerű eltölteni az eszközök használatával naponta, és hogy mindenki számára elfogadható keretekben állapodjanak meg. A szülők és a gyerekek is figyelemmel kísérhetik, mennyi képernyőidő áll még rendelkezésre, így a szülők aktív szerepet vállalhatnak a gyerekek technológiahasználatának kezelésében, de a gyerek proaktívan, önmaga is megetheti ezt.

Az alvásidő beállítása

Ha itt az ideje aludni menni, a nyugodt éjszakai pihenéshez fontos kiiktatni a zavaró tényezőket. A Family Link lehetővé teszi a szülők számára, hogy az eszközön „alvásidőt” állítsanak be arra az időtartamra, amikor a gyerekeknek aludniuk kellene. Fontos, hogy a gyerekek is megértsék az eszközmentes alvásidő mentális és fizikai előnyeit, hogy másnap a legjobb formájukat hozzák a foci pályán vagy jól tudjanak koncentrálni a dolgozatírásnál. Ragadják meg ezt a lehetőséget, és magyarázzák el a gyerekeknek, miért igyekeznek Önök is elszakadni az eszközeiktől lefekvéshez készülődve.

A gyermek eszközének távoli zárolása

Ha eljött az ideje a leckeírásnak vagy a családi vacsorának, a szülők a Family Link alkalmazással zárolhatják a gyerekek eszközeit. Ez remek lehetőség arra,

hogy családi körben megbeszéljék és eldöntsék, mikor lehet használni az eszközöket, és mikor kell azokat kikapcsolni és eltenni. Az eszköz valós idejű, távoli zárolása apropóján a szülők elmagyarázhatják a gyerekeknek, mit miért tesznek, érvényt szerezhetnek a családi döntéseknek, miközben tanácsokkal látják el és felügyelik a gyerekeiket.

Nézzé meg, hol vannak

Ha nagyobbacska vagy tinédzserkorú gyerekei vannak, biztosan megesett már Önnel is, hogy a nappali közepén állva feltette magának a kérdést: „Hol van a gyerekem?” Ilyenkor rendszerint csak a szobájukban szöszmötölnek, vagy kiment a fejből, hogy a közelben lakó barátaiknál bandáznak. Ettől függetlenül megnyugtató a tudat, hogy ha náluk van a bekapcsolt készülékük, a Family Link segítségével megtekintheti a tartózkodási helyüket.

A helymeghatározás bekapcsolása

Beszélje meg a gyerekeivel, miért hasznos, ha a szülők látják az eszközök helyadatait.

Beállítások módosítása a gyermek életkorának megfelelően

Ahogy a gyermeke egyre idősebb lesz, számos fiók- és eszközbeállítást módosíthat a Family Link alkalmazáson belül. Beszélgessenek el ezekről a változásokról, hogy a gyerek felkészülhessen a saját fiókjai és eszközei kezelésére a jövőben.

Családi fogadalom

A Family Link segít Önnek naprakésznek maradni, miközben gyermeke felfedezi az internet világát – ugyanakkor a gyereket is ellátja a szükséges információkkal ahhoz, hogy okos és magabiztos online felfedezővé váljon. A Legyél az Internet Ásza program digitális biztonságot és állampolgárságot tanít a gyerekeknek. Fontolja meg, hogy beszélgessenek a gyermekével ezekről a témákról, és közösen írják alá a Legyél az Internet Ásza program fogadalmát. Arra is biztathatják a gyerekeiket, hogy játsszanak az Interland nevű ingyenes, webalapú játékkal, amely segít tudatosítani bennük az olyan témákat, mint az erős jelszavak létrehozása, az online kedvesség fontossága, az internetes adathalászat és csalás elkerülése, valamint az online jóhírnév fenntartása. A Family Link alkalmazásban található „Családi tippek” menüpontból közvetlenül eljuthat az Interland felületére.